

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 48.

Z KRAKOWA DNIA 14 CZERWCA 1826 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 5 Czerwca.

W niedawno założoney fabryce w Tarchominie w bliskości Warszawy, robi się już w znaczney ilości Rum i Arak, którym znawcy oddają należną sprawiedliwość. Ten produkt skuszenie należy do tych, które w krótkim czasie zasłużyły na istotną pochwałę i policzone zostały w rząd użytecznych skutków przemysłu w Królestwie Polskiem.

Nieszczęśliwym przypadkiem we Wtorek, przez zawalenie się dawnego domostwa na Lesznie, kobieta zamężna utracła życie, a szynkarka i wyrobnik zostali ranieni, których natychmiast zaniesiono do Szpitala S. Rocha.

Z Petersburga d. 9 Maia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Gazeta Petersburgska donosi z Izory pod dniem 26 Kwietnia co następuje: — "Dziś o godzinie 7mej wieczorem zostaliśmy uszczęśliwieni przybyciem Najjaśniejszey Cesarzowey Jeymości Alexandry z J. C. M. Następcą Tronu Alexandrem Mikołajewiczem. Najjaśniejsza Pani łaskawie przyjąwszy od mieszkańców ofiarowany chleb i sól

wyjechała o 6 wiorst na trakt Moskiewski dla spotkania Cesarza Jegomości, z kąd na powrót przybyli razem, i po zmianie koni wyjechali do Carskiego-Sieła.,

— Dnia 10. —

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dziś o godzinie 11tej z rana odprawiło się w kaplicy pałacu zimowego żałobne nabożeństwo o spoczynek duszy zmarłej Cesarzowey Elżbiety. Celebrował Nayprzewielehniejszy Metropolita Petersburgski. NN. Cesarstwo Ichmość znajdowali się na tem nabożeństwie z całym Dworem i znaczną liczbą znakomitych osób. Po południu NN. Cesarstwo Ichmość wyjechali do Carskiego Sieła.

Najjaśniejsza Cesarzowa Matka przybyła dnia 29 Kwietnia o godzinie 8mej wieczorem do Moskwy w pożądanym stanie zdrowia i raczyła wysiąść do domu Hrabiego P. A. Razumowskiego.

Popisy uczniów korpusu Inżynierów komunikacji dróg, wczoray się odbyły, w przytomności osób znakomitszych, tak z Ciągła dyplomatycznego, iako i pierwszych trzech klass: naprzód zapytywano Kadetów z zasad

religii i moralności, potem przebieżono rozliczne gałęzie nauk wyrażonych w programacie, iako to: matematyki elementarney i wyższej, mechaniki teorytyczney, mechaniki przemysłowey, budownictwa, fizyki, chemii, mineralogii, astronomii, różnych części sztuki wojenney i t. d. Pytania zadawane były przez Xięcia Alexandra Wirtembergskiego, głównego Naczelnika komunikacyi dróg, przez osoby znakomitsze ze zgromadzenia, a mianowicie przez dwóch członków Akademii Cesarskiej nauk. Po czem przystąpiono do przeyrzenia rysunków uczniów, i projektów wyłonanych przez Podporuczników, którzy nauki ukończyli, i są przeznaczeni do służby czynney korpusu w randze Poruczników. J. K. M. Xiężę Wirtembergski raczył sam okazać gabinety fizyczny i mineralogiczny, tudzież modelów, sale do nauk, sypialnie, bibliotekę, drukarnią, litografią, warsztaty, i w ogólności to wszystko, co należy do zakładu, który corocznie rozwija się stosownie do starań przez J. K. M. uczynionych, a tak zdolnych do zapewnienia nauki i moralności młodzieży, mającey szczęście być przedmiotem tak mądrej i ojcowskiej troskliwości.

Prawidła dla handlu tranzytowego bydłem z Rossyi przez Królestwo Polskie do Austryi i Pruss.

(Ciąg dalszy.)

§. 19. Jeżeli pędzący, oprócz oznaczonego czasu na odpoczynek i nadzwyczajnego kilkudniowego odpoczynku, zechce zatrzymać się w Królestwie z bydłem, dla jego odkarmienia, tedy obowiązany jest oświadczyć o tem Zwierzchności, znajdującey się w miejscu sprawdzenia albo na Komorze konsumpcyney, co nie powinno mu

bydź odmówionem; iednakże zatrzymanie bydła, naznaczonego na tranzyto, nie więcey nad miesiąc dwanaście trwać powinno, i w ciągu tego czasu ma być pod dozorem naybliższej miejscowey Zwierzchności, i pod odpowiedzialnością właściciela tego miejsca, gdzie będzie oddane na paszę.

Po podaniu na ten przedmiot deklaracyi, urząd przyjmujący ją, obowiązany jest odebrać dla zachowania od właściciela list konwoiowy i inne papiery Komory wchodowey, równie iak i świadectwo na złożenie kaucyi, i o tem donieść do przyzwoitey Kommissyi Woiewódzkiej, a osobno do Komory wchodowey i wychodowey, z poszczególnem opisaniem transportu i wyrażeniem: do iakich miejsc bydło odesłane było i do iakiego czasu właściciel bydła oświadczył zostawić je na paszy i w iakiem miejscu.

Jeśli by po upłynieniu terminu bydło tranzytowe, zostawione do czasu w kraiu na paszy, nie wyszło za granicę, albo odesłanie go na użycie nie nastąpiło, tedy z właścicielem bydła ma być rozpoczęty proces, a tymczasem zostawiona na Komorze wchodowey kaucya, na zabezpieczenie należynej od tych wołów konsumpcyney opłaty, zatrzymaną zostanie; pozostałe zaś należne skarbowi, równie iak przysądzone peny, to jest: skonfiskowanie wołów, albo opłacenie summy wypadającej za nie podług naybliższego otaxowania, równie iak kosztą poniesione w processie, tak od właściciela wołów, iako i od właściciela miejsca, w którym woły na paszy znajdują się, uzyskane będą.

§. 20. Jeżeli w czasie pędzenia bydła, naznaczonego na tranzyto, iakiekolwiek z powyższych prawideł nie będzie zachowane, tedy transport ma być zatrzymany, a

po uczynionych badaniach ze słownych wyznań, w tymże czasie mają być one przedstawione do Kommissyi Woiewódzkiej dla rozstrzygnięcia na rachunek winnego.

§. 21. Po przeprowadzeniu była do jakiegokolwiek z pogranicznych miejsc, w §. 11 wyrażonych, przez które ma być to było przepuszczone za granicę, właściciel jego albo pędzący, obowiązany jest obiać Komorze, która ostatni raz sprawdzi transport podług wyżey wspomnianych prawideł, i jak tylko transport okaże się zupełnie zgodnym ze znajdującymi się przy nim dokumentami ekspedycyi Komory wchodowej i Kontrolli drogowej, tedy transport w przytomności wszystkich bez wyjątku urzędników celnych, i wezwany umyślnie na ten cel miejscowej Zwierzchności, za granicę ma być wypuszczony pod konwojem pewnej straży, w dostatecznej liczbie do słupów granicznych, które to wypuszczenie przez wszystkie powyższe osoby, z wyrażeniem liczby i gatunku była, również i czasu, w jakim to było za granicę zostało wypuszczone, tak na liście konwojowym, iako i na świadectwie o kaucyi, ma być poświadczony z powrotem właścicielowi transportu.

Nakoniec Komora wychodowa takim sposobem nadesłane uwiadomienie, obowiązana jest przesłać do Komory wchodowej pierwszą pocztą, pod osobistą odpowiedzialnością za zwłokę.

§. 22. Po otrzymaniu na Komorze wchodowej poświadczony uwiadomienia i powrocie do niej wydanego o kaucyi świadectwa, również podług powyższych prawideł napisanego, ma być powrócona cała kaucya iey właścicielowi, jeżeli ona nie podlega żadnej odpowiedzialności za opłaty konsumpcyjne, w przeciwnym zaś zdarzeniu, po odtrąceniu należności skarbowi z

pozostałą w kraju liczbę wołów, podług adnotacyi, uczynionych przez urzędy na świadectwie o kaucyi. Nakoniec kaucya ma być wydana na powrót za rewersem przyymującego na temże świadectwie o kaucyi.

§. 23. Jeżeli zaś po upłynieniu iednego miesiąca nad czas w uwiadomieniu określony, na pędzenie wołów za granicę Królestwa Polskiego, albo w zdarzeniu zostawienia ich na paszy w Królestwie, po upłynieniu miesiący 12 nad termin wyżey wyrażony, nie będzie powrócone Komorze wchodowej uwiadomienie, alboliteż nadeszłe się razem z uwiadomieniem o niewyściu transportu, wówczas obowiązana jest Komora wchodowa natychmiast o przypadku donieść Kommissyi Woiewódzkiej, a za nadużycie (de fraudatis) rozpocząć z pędzącym proces. W tymże czasie złożona na zabezpieczenie przepuszczenia wołów kaucya, ma być zapisana do przychodu w księdze kassowej, a druga połowa należności, takóż przypadającą od przedaży wołów, równie iak peny i koszta processowe, podług całej surowości przepisanych prawideł, ma być uzyskana z winnego.

§. 24. Jeżeliby handlujący byłem przepędziwszy było na tranzyto przeznaczone, do Komory wychodowej, przedsięwziął powrócić do Rossyi z tem byłem, tedy nie powinno mu być to odmówionem. W czasie powrotu powinny być iednakże zachowane wszystkie prawidła dla pędzenia była przez Królestwo; po przeprowadzeniu zaś była za granicę Królestwa Polskiego, powrót tego była dozwolony będzie w takim tylko przypadku, jeżeli nowa kaucya na zabezpieczenie rzeczywistego przechoodu wołów złożoną zostanie.

§. 25. Powracający z zagranicy handlujący, było tranzyto przez Królestwo Pol-

skie pędzący, tak właściciele, iako i kommissanci, służący i ludzie użyci do pędzenia bydła, bez przeszkody przepuszczani będą do miejsca ich mieszkania; nie mieszkający zaś w Królestwie Polskiem żydzi tylko przez Komorę pierwszej klasy z opłatą za bilety celne, z zachowaniem wszystkich przepisanych prawideł, mają być przepuszczani.

§. 26. Dla ułatwienia handlu tranzytowego z Rossyi przez Królestwo Polskie, Ministerium Skarbu Cesarstwa Rossyjskiego i Kommissya Rządowa przychodow i Skarbu Królestwa Polskiego przedsięwzją środki, iżby podług tego postanowienia, formy oświadczeń, świadectw i temu podobne papiery, równie iak i karty drożne w językach obu narodow, były wydrukowane w Gazetach i przybite na drzwiach urzędow celnych i w miejscach, dla sprawdzenia transportow naznaczonych; również, iżby żądający mogli otrzymać exemplarze kart drożnych za umiarkowaną ceną na Koinorach pogranicznych.

§. 27. Jeżeliby właściciele w czasie odsyłania bydła tranzyto, tak napogranicznych Komorach, iak równie i w czasie przechodu przez Królestwo Polskie, mieli powody do zanieśienia skarg, a Zwierzchność miejscowa, wyrażona w §. 3 tego postanowienia, takich skarg nie ułatwiła, tedy one zanieśione być mogą do znajdujacego się w Królestwie Polskiem Jeneralnego Ajenta Ministerium Skarbu Cesarstwa, który jest obowiązany porozumieć się z Kommissyją Rządową Przychodow i Skarbu, dla wyiednania im sprawiedliwości.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Z Paryża d. 29 Maia.

Przy trwajacem od kilku tygodni w Izbie Deputowanych roztrząsaniu budżetu na r. 1827 muszą Ministrowie częstokroć staczać wielorakie walki z stroną sobie przeciwną. D. 23 i 24 była rzecz o Grekach. W pierwszym z tych dni miał mowę Hr. Alexy Noailles, która tem głębsze zrobiła wrażenie, iż rzeczony Hr. pochodzący z znakomitej szlacheckiej rodziny, znany jest z przywiązania do rojalizmu i dla szlachtetnego swojego charakteru powszechnie szacowany. — "Los Grecyi wzbudza wszędzie litość. Dwory myślą tylko o utrzymaniu pokoju i równowagi, i szanują prawność Turków. Ludy zaś nienawidzą tych nieprzyjaciół religii, cywilizacyi i uczciwości. I tak zachodzą dwie przeciwności, a Grecy wystawionemi są na barbarzeństwo swoich nieprzyjaciół. Zapomniano, co niegdy sławny autor napisał: "Turcy wtargnęli do Europy iako chłosta, założyli swój obóz i pozostali iako zaraza, przeciw czemu ustawicznie protestują się religia i cywilizacya., Niniejsza wojna nie może się inaczej ukończyć, iak wytępieniem Greków lub Turków. Mocarstwa nie chcą się do niej mieszać z bojaźni, aby pokój nie został przerwany. Lecz postąpienie Gabinetu Angielskiego względem południowej Ameryki nadweryżyło dobre pomiędzy niemi porozumienie? Mówią, że gdy upadła Misolongi, wszystko zginęło. Wszakże ogień i miecz ieszcze żadnego narodu nie wytępiły. Z padłych ofiar wyrastają bohaterowie. Nowa polityka nie umie ani grozić, ani użyć mocy; doradza oney iey mądrość dozwalać tysiące ludzi dusić. Państwo Ottomanńskie jużby upadło, gdyby nie Ibrahim, a cożby się stało z Ibrahimem, gdyby go Chreścianańskie floty nie wspierały? i gdyby nie

na bok siebie renegatów? Otóż to jest tak święcie zachowana neutralność! Zna ją Europa, a Grecyja jest iey ofiarą. Mimo tego jednak zostają Gabinety nie poruszone; mimo tego tworzone są teorye i systematy, któremi pobijają najszlachetniejsze mniemania. Nietylko nieszczęście i nędza Greków, ale nawet ich waleczność wzbudza ubolewanie. Słowa Kanarysa, gdy z lichem swoim palnym statkiem zbliżył się do Tureckiego okrętu: "Bezbożny Muzułmanie! Kanarys zniszczy cię ogniem; Niebo oddało życie twoje w ręce ubogiego rybaka," stały się historycznemi. Sprawa Grecyi jest sprawą Europy. Przed 1000 lat otrzymała Dynastia tron, ponieważ nad brzegami Loary pobiła Sarcenów; przed 100 lat Monarcha Polski zasłużył na wdzięczność Europy za zwyciężenie Muzułmanów; pięć razy pociągnęło Chrześcianaństwo przeciw tym Barbarzyńcom, a Kościół obchodzi do dnia dzisiejszego odniesione nad nimi zwycięztwa. Któż może być obojętnym, gdy słyszy, że po walkach na Ipsarze, w Morei i Missolondze znajduje się w Stambule, Adryanopolu i Egipcie 60,000 rozrzuconych Chrześcian? że po wzięciu szturmem Chios za 5 franków kupić można było Chrześciana? Religia i litość wzywają wsparcia; przeto nie wątpie o przychyleniu się rządu, gdy wniosę użycie 300,000 Fr. na wykupienie zaprzędanych w niewolę Chrześcian. Podobny środek nie oznacza kroku nieprzyacielskiego, owszem jest chwalebny i godny Króla i narodu Francuzkiego. Mówię, Mci Panowie, do waszych uczuć, nie do waszych mniemań, i wzywam przynajmniej litości dla Chrześcian w Grecyi!, — Jenerał Sebastiani mówił nazajutrz w takimże sposobie. Oświadczył się w ogólności przeciw zagranicznej polityce Francyi, a w szczególności względem Greków. Zdaniem iego

Grecyją należało zrobić niepodległym i pośredkującym kraiem między Azyją i Europą. Ultimatum Rossyyskie uważa tylko jako poprzedzające ważniejsze okoliczności, sądząc, iż cała ta sprawa nie w Stambule, ale w Petersburgu roztrzygnioną zostanie. Przez traktat Bukareński w r. 1812 zaczął się już podział Turcyi. Multany i Wołoszczyzna są tak dobrze jak do Rossyi przyłączone, Austria rozszerzy swoje posiadłości w Kroacyi, Angliia zabierze wyspy na Archipelagu, a Francyja — będzie tego widzem. Rzuciwszy okiem na nędzę Grecyi, żadne Francuzkie serce nie może nieprzystać na wniosek Hr. Noailles i ja zgadzam się nań. — Pan Duden wystąpił zaś jako obrońca Turków. Twierdził, iż poprzedzających mowców nie jest myślą wesprzyć uciśnionych Greków, ale dopomódz im zbroyną ręką. Różnica religii nie może być teraz do wojny powodem. Jeżeli chcemy Turków wytępić, tedy musimy i Żydów. Pieniądze, które teraz dla Greków składają, będą przeciw Francyi użyte, gdyż dostaną się Greckim rozbójniczym okrętom, które rozciągną swoją żeglugę aż pod brzegi południowej Francyi. Grecyja szarpie się sama przez niezgodność, i podniecanie jednego narodu przeciw drugiemu nie oznacza wspierania ludzkości. — P. Hyde de Neuville mniemał, iż nie ma nagłości co się tycze wpływu Francyi, bo może w każdej chwili wystąpić wielką i znaczącą. Lecz teraz nie ma o tem mowy, ale jedynie o czystey miłości ludzkości, i biada temu, ktoby okazał się temu przeciwnym! "Obiecują nam pokody (mówił dalej); ale co znaczą plany ludzkie? Fog jest wielki i miłosierny, ale razem sprawiedliwy; niszcząca w Grecyi wojna, której się tylko przypatrujemy, prędzey lub późney ściagnąć musi na Chreścianańską Europę zeusią Nieta. Misso-

onga upadła, i Chrzęścianie Francuzi przy-
 łożyli się do upadku tego bohaterskiego mia-
 sta, z którego nic, iak tylko chwała pozos-
 tuła. Krew, rozwaliny, i zwłoki okazują
 teraz, iż Krzyż obala się, ale zwycięzko pod-
 niesie się znów! Któż w wyobrażeniu swo-
 im nie słyszy płaczu kobiet i dzieci zabija-
 nych u podnożka ołtarza starców i kapłanów;
 któż nie słyszy narzekania panien, które
 przez krwawych zwierzęcą chucią tchnących
 ludzi wyprowadzane są teraz na targ? Któż
 nie upatruie nowych Seidów, którzy w za-
 ślepiu swoim stać się kiedyś mogą toycob-
 óbcami! Nic więcej o rewolucyynnych Gre-
 kach, którzy walczą za prawdziwego Boga
 i wolność! Nic także więcej o prawności Tur-
 ków, iak tylko, że opiekująca się i uszczęśli-
 wiająca ludzi prawność pochodzi z Nieba; a za-
 bijająca ich z Piekła! Nim Europa dopełni
 swojej powinności, czynmy, co może-
 my!, — Potem zabrał głos P. Perier i mó-
 wił w przedmiocie skarbowym. — Za nim
 zabrał głos Minister skarbowy, i oświadczył;
 iż niema zwyczaju, aby Izba coś obcego do
 budżetu mięszała. Zresztą proponowany do-
 datek do budżetu nie ma innego celu, iak
 zaprowadzenia w sprzeczność polityki ludów
 z polityką Gabinetów, słowem, zamienienia
 polityki iednego, to jest Monarchy, w poli-
 tykę wszystkich. Nie jest to wcale dogodny
 sposób dopomożenia podobney sprawie. Sa-
 me zdarzenia położyć mogą koniec cierpie-
 niom, nad którymi ubolewamy; Gabinety E-
 uropeyskie nie mają różniących się widoków,
 są owszem iednakowego mniemania. (*) —

Na końcu bronił się Hr. Noailles przeciw
 czynionem mu zarzutom, i wyraził, iż tyl-
 ko powtórzył oświadczone przed kilku dnia-
 mi przez P. Villele zdania. — Dodatek iego
 do budżetu został zatem znaczną większością
 odrzucony. — Niniejszy rys rzeczy posłużyć
 może za dowod, iak dalece teraz umysły we
 Francyi zajmnie sprawa Greków.

Mowią, iż związek tuteyszy przyjaciół
 Greków ma z pierwszych podpisów na skład-
 ki przeszło 800,000 Fr. do rozrządzenia.

Czynione są przyg towania do rozmie-
 rzenia hydrograficznie uýścia Sekwany, w
 celu założenia kanału łączącego Paryż z mo-
 rzem. Ministeryum wspiera to przedsię-
 wzięcie.

Vicehrabia Desbassyns de Richemont, o
 którego przybyciu do Persyi doniesły nasze
 pisma w swoim czasie, przybył dnia 12go
 Listopada do należącego do Portugalczyków
 (w Przedindyach nad rzeką Aurungabat) mia-
 sta i z wielkimi honorami od Gubernatora
 był przyjęty. Nazajutrz udał się w dalszą
 podróż do Surate. Jest on wnukiem P. Vil-
 lele i ma zlecenie załatwienia niektórych pun-
 któw tyczących się handlu Francuzkiego.

Znany uczony i były D-putowany A-
 lexander Laborde znajduje się teraz w Stan-
 bule.

Dnia 19 b. m. umarła tu Małżonka Ad-
 mirala Angielskiego Sidney Smith.

Dnia 21 b. m. ieden z lichwiarzy B. L.
 w Lezoux, który wypożyczył znaczne sum-
 my pieniędzy od 10 do 36 od sta, skazany

(*) Tak pisze Dziennik Sporów, a pod-
 ług Dziennika Gwiazda wyraził Mini-
 ster: Spodziewać się może y, iż mą-
 dra polityka Gabinetów ukrotce położy
 koniec cierpieniom, nad którymi ubole-

wamy, i przywróci pożądaný pokóy,
 którego tak bardzo pragniemy, a wzglę-
 dem którego Gabinetu nie były nigdy
 tyle obojętni, iak mówcy w niniejs-
 zych sporach zdawali się mniemać.

został na zapłacenie kary 20,422 Fr. 90 cent: i kosztów sądowych.

W Lionie utworzył się fabryczny związek, dla wsparcia pozbawionych chleba robotników.

Z Rzymu d. 17 Maia.

Oyciec S. zdaie się, iż zupełne odzyskał zdrowie, iakkolwiek nie przeleźdza się ieszczu, co zapewne pochodzi z zimna, którego iak pamięć ludzka zasięgnąć może, nie było tu ieszczu o tem czasie tak przykrego, iak w tym roku.

Słychać, iż Xzę Borghese przyrzekł uroczyscie Oycu S. osiąszyć w Rzymie po powrocie z Anglii, a Oyciec S. oświadczył, iż mianować go będzie jeneralissimem woysk Papiezkich. Xzę powrócił w tych dniach do Florencyi, dla udania się ztamąd przez Francyę do An. lii. Pod. że ie go niema innego celu, iak ulepszenie przez poruszenie i odmianę powietrza zdrowia swojego. Zresztą Rzymianie nie mogą mu ieszczu przebaczyć sprzedania zbioru dzieł kunsztu z pałacu swojego; mniemają, iż powinien ie był raczey dozwolijć zabrać potężnemu swojemu szwagrowi, niżeli mu ie sprzedać.

Przybyłego tu z Paryża Irokeskiego Xcia wielkiego pokolenia Zołwia, przyjął Oyciec S. naygrzeczniej i przyrzekł mu posłać do iego kraju Missyonarzów i uczniów z Propagandy, dla nawrócenia mieszkańców na religiją Katolicką. Jest on polecony Posłowi Francuzkiemu, który dał iuż z powodu iego tu przybycia dwa wielkie obiady.

Co wieczór obchodzą patrole tuteysze kawiarnie i pytaią się każdego obecnego o iego stan i nazwisko; jest to zapewne skutkiem ustanowionoy dozorczey Kommissyi nad przednikami publicznymi.

Z Madrytu d. 18 Maia.

Dnia 13 b. m. w rocznicę powrotu Króla w r. 1814 do Madrytu była u Dworu wielka gala i ucałowanie ręki Królewskiej. Zgromadzenie nie było liczne, z powodu zapewne deszczu, który od kilku tygodni ustawicznie pada.

Rozporządzeniem Królewskim zabronione iest na przyszłość składanie depozytów w głównej kassie rządowej i kassach prowincjonalnych i nakazano zwrócenie deątąd tam leżących. Srodek ten gruntuie się na ochronieniu kongregacyi i prywatnych osób od uszczerbku, a skarbu od zwiększania się długu krajowego.

Policyia rozkazała dziś rano poździerać poprzylepiane na wszystkich rogach ulic Madryckich pismo, powstające na zakonników, Szwajcarskich żołnierzy, szarańcę i policyię.

Gdy Kardynał Arcybiskup Toledu oświadczył się w Radzie stanu za przebaczeniem, sądzą zatem, że ta Rada poda wkrótce Królowi w tej mierze projekt.

Z Londynu d. 28 Maia.

Na onegdajszem posiedzeniu obu Iz Parlamentu nastąpiło zatwierdzenie Królewskie 112 krajowych i prywatnych bilow. P. Canning złożył potem Izbie niższej zawartą między Anglią i Szwecyją umowę względem handlu i żeglugi. P. Grattan złożył prośbę od Katolików w Monaghan o przypuszczenie ich do praw obywatelskich, a P. Dykes od miasta Hull, które żali się na porównanie zbudowanvch za granicą okrętów z budowanymi w Anglii, które dla wielkiej opłaty celnej od sprowadzonego drzewa, zawsze drożey kosztują. — Z powodu rapportu o

bankach Szkodzkich miał P. Tierney długa mowę w materji skałbowey, na którą P. Peel (Minister) odpowiedział. O godzinie 1wszey z północy odroczyła Izba na wniosek P. Canninga posiedzenie do 31 b. m.

Dnia 20 wniosek Hr. Aberdeen do Izby wyższej prośbę za Grekami, i mówił za nimi tak gorliwie, jak w Izbie niższej kilku członków mówiło.

Oto jest treść bilu upoważniającego Ministrow do dozwoleń, w razie potrzeby, wprowadzenia do kraju 500,000 kwarterow (kwarter 2 1/2 korca Polskiego) zboża z zagranicy. „Nakazuje się, w każdym czasie po ukończeniu niniejszych posiedzeń Parlamentu i przed 1 Stycznia 1827 iż J. K. M. upoważniony został za zdaniem swey tajney Rady dozwolić w prowadzić z zagranicy do kraju ilość pszenicy i mąki nie przechodząca 500,000 kwarterow. Jednak to dozwoleńie nie ma dłużej trwać nad dwa miesiące, i przynieść przepisanej opłaty celney.”

Do 25 w wieczór składka dla nędznych robotników rękodzielnych wynosiła tu 100,700 Fs. i oprócz tego nadeszło dla tkaczy w Spitalfield 22,875 Fs.

Zegarmistrzowi French Krolewskie obserwatoryum w Greenwich przyznało wyznaczone nagrody 300 i 200 Fs. za dwa najlepsze przez niego zrobione Chronometry.

Wielkie nadzieie przedsiębiorcych łowienie perel w zatoce Panama, gdzie jak wiadomo poławiają się największe i najpiękniejsze perły, bardzo zawiedzione zostały. Pierwsze usiłowanie od początku do środka Lutego nie udało się dla skalistego dna zatoki, na którym dzwon natknąć się nie mogli nigdzie oprzeć. Skorupy perel nie znajdowały się, jak się spodziewano w

mnogości na dnie, ale pojedynczo pomiędzy rozpadlinami skał, z których woda nie potrafi ich unieść. Przy odejściu tego sienia okręt Kolumbia zatrudniony jeszcze był ich szukaniem, ale jeżeli nie wynajdzie znacznego ich łożyska, tedy zaprzestanie zapewne dalszego szukania.

W r. 1648 miała już Anglii 41 wojennych okrętow, a w rok potem pomnożona iey flotta została 3 liniowemi okrętami. Do jakiej wielkości doszła iey siła morska w terażniejszych czasach wiadomo powszechnie.

Listy z Batawi donoszą pod dniem 26 Stycznia, iż rząd Niderlandzki postanowił nakoniec otworzyć porty wyspy Jawa dla wszystkich handlujących narodow, i że pokoy z kraiowcami przywrocony został.

P. Pando, deputowany od Rzpłtey Boliwar (wyższego Peru) przybył do Panamy. Mąż ten był w r. 1823 gdy Król Ferdynand znajdował się w Kadyxie, Ministrem Hiszpańskim, objaśnienia zatem iego względem polityki Europeyskiej będą dla tamaczego Kongressu nader użytecznemi. — Przednia straż Jenerała Sucre przytykała już, podług ostatnich doniesień, do granicy Brazyliyskiej.

Z Hagi d. 30 Maia.

Odziaż NN. Królestwa do letniego zamku w Loos został odłożony. Xięstwo Jchmność Oranii udadzą się jutro do letniego mieszkania w Soestyk.

W Antwerpii odebrano wiadomość z północney Ameryki, że Xzę Bernard Sasko-Weimarski, dowodzący w służbie naszey iako Jenerał porucznik w Gandawie, przybył dnia 20 Marca do Nowego Orleanu, i zamyslał w Lipcu przybyć do Anglii, a na początku Sierpnia powrócić do Gandawy.

DODATEK DO GAZETY KRAKOWSKIEJ

48.

Z KRAKOWA DNIA 14 CZERWCA 1826 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień gazetna	Barometr z reduk: na 0° Re.	Therm: czyli stop: zinn i ciepła	Higrometr stop:	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Czerw: god: 7	cali lin: 27 6, 042	stopnie +13. 1	stop: 100	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
12	" 6, 466	+17. 4	70	" "	"	
10. 3	" 6, 042	+18. 8	56	" "	"	
9	" 6, 265	+15. 2	83	" "	"	
11. 7	27 6, 119	+14. 3	92	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
12	" 6, 506	+18. 7	75	" "	"	
3	" 6, 499	+18. 8	68	" "	Słońce z Chmur:	
9	" 7, 152	+16. 7	93	" "	Pogoda	
12. 7	27 7, 535	+14. 5	100	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
12	" 8, 021	+18. 7	73	" Sredni	"	
3	" 7, 986	+19. 5	70	" Słaby	"	
9	" 7, 823	+17. 0	86	" "	"	

Max: Weisse, Dyrek: Obs.

— Z Krakowa. —

W Y C I A G

*Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca
Maja robionych w Obserwatorium Uniwer-
sytetu Jagiellońskiego 1826 r.*

Naywyższy stan Bar: d. 28 27cali 6. lin: 375.
Nayniższy 1 26 „ 9. „ 954.
Sredni 27 „ 3. „ 547.

Naywiększe ciepło dnia 29 + 20 stop: 0.
Naymnieysze 1 + 4 „ 7.
Srednie + 11 „ 3.
Naywiększa wilgoć 100 stopni.
Naymnieysza dnia 11 i 12 . . . 55. 0.
Srednie 84. 3.

Dni całkiem pogodnych 3. Słońca z
Chmurami 14. Pochmurnych 14. Grzmo-

tow 5. Deszczów 20 Gradów 5. Wiatr prawie ciągle Południowo-Wschodni.

W Krakowie dnia 1 Czerwca 1826.

Max: Weisse, Dyr: Obs.

Od brzegów niższej Elby d. 1 Czerwca.

N. Król Angielski ustanowił na wyspie Hauty Hanowerski jeneralny Konsulat, i Angielskiego Konsula jeneralnego Mackenzie mianował razem i Hanowerskim, a Konsulem Hanowerskim Stuarta Day.

Przez zaszłą śmierć dnia 21go z. m. w Düsseldorfie przełożony tamiecznego Panieńskiego klasztoru, Panny Merode, ostatniey swojey rodu, spada na Katolicką szkołę i probostwo w Neustadt Hildesheim 22,000 talarów, które zmarły brat iay w r. 1792 zapisał i od których zmarła pobierała do śmierci prowizyją

Z Minchen d. 23 Maia.

Naynowsze doniesienia o podróży i zdrowiu N. Króla naszego we Włoszech są nader pocieszające. Nayiaśniejszy Pan zamysła d. 18 Czerwca powrócić do stolicy tuteyszey.

Pomnik zmarłego Króla przez Profesora Rauch tu robiony, mieć będzie wraz z podstawą 30 stóp wysokości, Król wystawiony jest siedzący w krześle w kształcie starożytnym, w płaszczu Krolewskim i z podniesioną ręką błogosławiąc swoy lud, ktorey pierwsze dwa palce zdaią się oznaczać przysięgę na konstytucyją, którą nadał. W lewey zaś ręce trzyma berko. Na podstawie jest prosty napis łaciński: "Krolowi Bawarskiemu, Maxymilianowi Jozefowi, obywateli miasta Minchen. „ Głowa Krolewka odlana jest z najlepiey trąconego wizerunku.

Z Frankfurtu d. 26 Maia.

J. Cesarzowiewska Mość Arcyksiążę Karol odjedzie z Małżonką swoją, w towarzystwie Xcia Nassau, dnia 29 b. z Bieberich; uda się przez Karlsruhe, Baden i Strazburg do Bazylei; obiedzie część Szwajcaryi i potem powroci przez Tyrol do Wiednia. Xzę Nassau uda się z Szwajcaryi do Włoch.

W Xięztwie Siegmaringen rozpocznie się, wedle Biskupiego rozporządzenia, Jubileusz dnia 4 Czerwca i trwać będzie do 18 tegoż miesiąca, Zrozkazą rządu zabronione są w ciągu Jubileuszu wszelkie zabawy.

Wielki Xzę Badeński nadał kompanii na 10 lat przywilej do żeglowania parowemi statkami po Renie, wywożenia i przywożenia do kraiw Badeńskich wszelkich towarow.

W Eichstadt nastąpiło dnia 22 Maia zaślubienie corki zmarłego Xcia Eugeniusza, Xiężniczki Eugenii, z dziedzicznym Xięciem Holenzollern-Flechingen.

Wielki Xzę Hesko-Darmstadski mianował byłego sprawującego interessa przy Ces. Austriackim Dworze, Barona Farkheim, pełnomocnym swoim Ministrem przy Dworze Nassauskim,

P. Cathcart, Poseł Angielski przy Dworze Kasselskim, złożył Xciu Elektorowi wierytelną swoy list,

W Gimbeck dnia 21 i 22 b. m. spalił się kościół, dom szkolny, skład na siławki, Browar, 164 mieszkalnych domow i 319 wylanych zabudowań.

Z Szwajcaryi d. 24 Maia.

Rada stanu naczelnego Kantonu Lucerny udzieliła przez okólnik pod d. 3 b. ul

rządom kantonowym notę Posła Francuzkiego przy Lidze Szwajcarskiej, Barona Raynewal, pod dniem 10 b. m. w ktorej uwiadomił ją, że upóźniony został do ukończenia od kilku lat przerwanych układów względem stosunkow osadników i innych między Francją i Ligą spornych punktow.

Seym Walizeyski uchwalił wystawić pułk Szwajcarow do służby Neapolitańskiej.

Z Sztokolmu d 26 Maia,

Rocznica urodzin Krolowej dnia 23go b. m. obchodzona była u Dwora wielkim koncertem, na ktorym znajdowały się pierwsi urzędnicy krarowi i członki ciała dyplomatycznego.

Onegday Feldmarszałek Hr. Stedingk miał posłuchanie pożegnania u N. Króla i iego Rodziny, a dziś rano odplynął do Petersburga na fregacie Eurydyka, w towarzystwie Norweskiej korwety Alsen, ktora dla cwiczenia Norweskich kadetow morskich krążyć będzie po morzu Bałtyckiem,

W ostatnią środę odbyło się na tutejszey giełdzie zgromadzenie przyjaciół Greków, i obraną została dyrekcyja z 13 członkow złożoną. Zbierane dla Grekow składki wynoszą już do 6000 talarow bankowych,

Z Kopenhagi d. 30 Maia.

Z powodu ogłoszonych onegday wysokich zaręczeń Xcia Fryderyka Karóla Chrystyana z Królowną Wilhelminą Maryą, nastąpiły liczne udzielenia orderów i podwyższenia urzędników.

Okręt Duńsko-Azyjatyckiej Kompanii Chrystyanhaon, przybył d. 4 Maia w bardzo skołatany stan do Kilrush w Irlandyi; lecz

sądzą, że będzie wkrótce naprawiony i będzie w stanie odbyć podróż do zamierzonego miejsca.

Od granic Tureckich d. 20 Maia.

O upadku Missolongi dowiedzieliśmy się ieszcze co następuje: Zebrali się zdolni nosić oręż mężczyzni, a kobiety w męzkim ubiorze, w liczbie 3 do 4000 i wyruszyli 3ma kolómnami z twierdzy, dla uzyskania żywności lub się przerznięcia. Części pierwszey kolómnny w liczbie 1200 głów, udało się przerznąć i doysć do wzgorzow. Druga i trzecia uległy pod przemagającą siłą i zostały powiększey części wyciętami. Noto Bozaris i Biskup Jozef pozostali z 500 ludźmi w twierdzy, dla poświęcenia się w ostatniej potrzebie na śmierć. Turcy po zniszczeniu drugiey i trzeciey kolomny zbliżali się coraz bardziey i zaczęło się żywe z dział strzelanie. Skoro zaś nieprzyjaciele postrzegli nie wielką liczbę obrońcow, zaczęli wciskać się na wały i do miasta. Bozaris walcząc cofnął się z swoiemi współofiarami do obwarowanego w poł Xiężyca miejsca, ktorego miny zostawały w związku z innemi w 12tu celniejszych ulicach miasta założonemi. Turcy wchádzili coraz większemi kupami, co widząc Bozaris, zapalił lunt i pogrzebał się z swoiemi walecznemi obrońcami razem w jednym grobie. Missalunga, wyjąwszy dwa zewnętrzne szafce, ktorych nie zapaliły się miny, stała się zwaliskiem. — Podług odebranych z Frewesy, Artu i Patras doniesień liczba poległych Turkow miała być nadzwyczaj wielka. Ibrahim Basza udał się potem do Patras, gdzie ani urpoczyście zwycięztwa swojego nie obchodził, ani przypuścił do posłuchania przybywających z wszystkich okolic prymatow i aianow z powinszowaniami. Konsulowie

Francuzcy z Arty i Prewesy w tymże celu przybyli, nie mogli go także widzieć, a nawet zastępcy naczelnego Lorda Kommissarza Wysp Jońskich, Jenerałowi Ponsonby, który na pierwszą wiadomość o wzięciu Missolongi przybył, nie dozwolono widzieć miejsca, na ktozem nigdy stała Missolongia.

Sprawy Grecyi zdają się teraz w nałej złym zostawać stanie. Warownia zachodniej Grecyi już zginęła, a wiadomość o tem zdarzeniu i o poniesionych klęskach pod Karysto sprawiła w Nauplii niespokojność. Senat został rozwiązany. Mowiono o odmianie dotychczasowego rządu. Na Hydrze i całym Archipelagu panował największy nieład. Lud wziął górę, a władze nie znajdowały żadnego posłuszeństwa. Maurokordato odiechał, albo raczej uciekł na Hydrę Miaulis popłynął tam dla przywrócenia porządku. Kanarys zabity został od działowej kuli w bitwie morskiej d. 15 Kwietnia. Flotta Turecka stoi pomiędzy przylądkiem Popa i Missolongi, oczekując na przybycie w posiłku 20 okrętów z Stambułu. Oprócz tego Francuzki Admirał de Rigny popłynął do Hydry, dla żądania załósć uczynienia za poczynione przez korsarzów grabieże; Angielski Kommodor Hamilton toż samo przeciw Ipsarze uczynił, a Dowódca siły morskiej Austriackiej krąży przeciw korsarzom Greckim. W takim stanie rzeczy trudno, aby Grecy dać sobie mogli radę. Cała ich nadzieja polega na Anglii, która gdy zechce wstrzymać moźe krwi rozlew i przymusić wojniące strony do zawieszenia kroków nieprzyjacielskich, aż do załatwienia rzeczy przez układy.

DONIEŚIENIE TEATRALNE.

W przyszłą Niedzielę, to jest dnia 18 Czerwca na rozpoczęcie Teatru, daną będzie

Komedyja bardzo zabawna z niemieckiego, z dzieł Augusta Kotzebue przetłomaczona w 1 akcie: *Tymś plci piękney*, czyli *Proba ognowa*, w której P. Niedzielski Artysta zaszczytnie znany na tuteyszej scenie wystąpi. Zakończy widowisko Komedyo-Opera z francuzkiego przez P. Dmuszewskiego przełożona w 1 akcie: *Kochankowie przemienili*, w której PP. Niedzielscy oboje będą mieli zaszczyt polecieć się względem Szanowney Publiczności.

Dnia 12 i 13 Czerwca 1826 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targud w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
— Pszenicy	12 —	11 15	10 —	9 —
— Żyta	9 —	8 15	8 —	7 —
— Jęczmienia	6 15	6 —	5 —	4 15
— Grochu	7 —	6 15	6 —	5 15
— Owsa	5 10	5 6	5 —	4 24
— Jagieł	19 15	19 —	18 —	17 15
— Rzepaku	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku dnia 5 Czerwca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący

Pszzenicy	od	Złp.	480	do	540.
Zyta	—	—	270	—	300.
Jęczmienia	—	—	228	—	240.
Owsa	—	—	168	—	180.
Grochu	—	—	270	—	305.

LOTERYJA KRAIOWA.

W 194 Ciągnienu dnia 14go Czerwca r. 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następujące:

20. 72. 55. 3. 41.

Przyszłe 195 Ciągnienu dnia 21go Czerwca r. b. przypada.